

TYRKIA-NYTT

Tyrkia: Hatefulle angrep mot kristne

Av Johannes Morken

Kristne i Tyrkia er utsett for vedvarande hatefulle ytringar, heiter det i rapport.

Fleire kyrkjer blei i fjor utsette for hatkriminalitet, terrortrugsmål og fysiske angrep. I fleire tilfelle har politiet teke affære for å verne kyrkjene. Det går fram av 2016-rapporten frå den protestantiske kyrkjealliansen i Tyrkia.

Det protestantiske samfunnet består av i overkant 140 små og større fellesskap – dei fleste i Istanbul, Ankara og Izmir. Stefanusalliansen har sidan 2008 hatt eit forpliktande samarbeid med Alliance of Protestant Churches of Turkey, fellesorganisasjonen for alle dei små protestantiske kyrkjelydane som til saman tel kring 4.000 menneske. Dei fleste protestantane i Tyrkia er menneske som har forlete islam.

Hat i jula

I jule- og nyttårshelga var det ein serie hatefulle ytringar mot den kristne julefeiringa. Reklameplakatar og brosjyrar som vart spreidde i gatene hadde hatefulle ytringar. Særleg ille var plakatar og brosjyrar som viste ein julenisse med ein revolver retta mot hovudet. Julefeiringa vart difor gjennomført under strenge tryggingstiltak.

- I somme nasjonale og lokale media og i sosiale media var det vekt i hatefulle ytringar retta mot kristne. Fleire publikasjonar framstilte kyrkjer og terrororganisasjonar saman, heiter det i rapporten.

Rapporten er ikkje minst uroa over aviser og andre publikasjonar som i praksis framstiller Det nye testamentet som om det var terroristpropaganda.

stefanus
alliansen

Gjekk ned.

Rapporten fortel likevel at ikkje alt går gale vegen. Medan det i 2015 var vekst i hatefulle ytringar i sosiale media, gjekk dette ned i 2016. Det vart teke fleire rettslege steg mot desse trugsmåla i 2015, fortel rapporten. Somme av gjerningsmennene blei arresterte, nokre fekk si straff og andre har framleis pågåande rettssaker mot seg. Desse overgriparane synest å vere unge menneske som ikkje er knytte til grupper. Fleire av offera har trekt tilbake klagemåla sidan etter at dei såg kven som stod bak.

Mange forslag

Rapporten har fleire forslag. Her er nokre av dei:

- Kyrkjene etterlyser at styresmaktene startar dialog med det protestantiske samfunnet.
- Særleg i saker om kriminalitet er det viktig at informasjonen om den rettslege prosessen vert gitt til det protestantiske samfunnet og til offera.
- Rapportskrivarane ber om løysing på problema dei samfunna har som ikkje har tilgang til historiske kyrkjebygg. Det er inga løysing for dei som vil etablere nye stader for bøn og fellesskap. Dei kristne må få same høve som andre til å etablere nye gudshus.
- Offentlege tenestemenn må få opplæring i saker om religionsfridom og samvetsfridom.
- I lys av stigmatisering av og sosialt press mot kristne familiar og studentar ber rapporten Utdanningsdepartementet informere skular om dei rettane ikkje-muslimar har i skular og klasserom. Dei har mellom anna rett til fritak frå religionsundervisninga. Denne retten må dei sikrast utan at familieane trneg å klaga, heiter det i rapporten.
- Rapporten etterlyser også at media utarbeider ein medieetikk som mellom anna skal hindre spreieing av diskriminering og intoleranse.

Desse årlege rapportane om det protetantiske samfunnet sin plass i Tyrkia har kome sidan 2007.

Korset på Hadrians port

Antalya er en av Tyrkias vakreste turistbyer. Gamlebyen er en perle som trekker mer enn en million turister i året. Mange vil vandre i de smale gatene og fotografere vakre, otomanske hus.

Tekst og foto: Stefanusalliansen

Spaserturen ender gjerne nede ved havnen, ved Middelhavskysten. Her kan blikket hvile på Hadrians port, en flott marmorbue fra det andre århundre, og mektige forsvarsverker fra Romertiden.

Selveste apostelen Paulus skal ha besøkt byen, etter sin første reise til Lilleasia (Apg 14,25). På den bratte veien ned til havnen i Antalya har han passert massive murverk, før han steg om bord i fartøyet som skulle bringe ham tilbake til Jerusalem, omkring år 50. Men det er ikke lenger så stor kunnskap om Paulus i Antalya. Dette har imidlertid noen unge tyrkere tenkt å gjøre noe med. En av dem er Ramazan, en ung kirkeleder i Antalya. Jeg spør ham:

– Hvorfor har dere plassert korset på Hadrians port når dere skal presentere de kristne i Antalya?

Ramazan liker utfordringen. Han peker på brosjyren om Antalya Evangeliske Kirke og svarer ivrig:

– Tyrkerne er stolte over sin historie. Særlig den nyere delen, som handler om Tyrkia etter Mustafa Kemal Atatürk, landets president fra 1923 til 1938. Vi ønsker at tyrkerne også skal se på sine historiske røtter. Da hører romertiden med, og kristendommen som etter hvert fikk så sterkt fotfeste her. I dag er romertiden og det kristne innslaget i landets historie først og fremst pensum for de mange turistguidene. Muslimene er stort sett ikke interessert i historien før islams erobringer. Vi ønsker å peke på at vi som kristne ikke representerer noe historisk nytt i dette landet.

– Men Tyrkia har vel aldri vært noe kristent land?

– Det er riktig, hvis vi tenker på Tyrkia slik det er i dag. Men tenk bare på Paulus' brev, på de første kirkemøtene og på Bibelens tilblivelse. Alt ble til i de landområder som vi i dag kaller Tyrkia. På Paulus' tid var vi etterkommere av hittitter, galatere og assyrere. Nå er vi muslimske tyrkere med språklige røtter Mongolia og religiøs forankring i Mekka på Den arabiske halvøy. Slik kan det ikke være. Vi skal fortsatt være tyrkere, men vi ønsker at kristendommen skal vende tilbake til Efesus, Pontos, Perge, Antiokia og Antalya. Det var faktisk her, på høydedragene nordøst for Antalya, at Paulus og Barnabas bestemte seg for å starte forkynnelsen av evangeliet for hedningene, altså dem som ikke var jøder. Bare les kapittel 13 i Apostelgjerningene.

– Å være kristen i Tyrkia er vel ikke noen merverdi for den som vil opp og frem i det muslimske, tyrkiske storsamfunnet?

Ramazan smiler igjen og spør om han skal fortelle den lange historien eller ta kortversjonen. Selv var han universitetsutdannet og kommunist før han ble kristen.

– Slik er det med de fleste i menigheten. Vi er ikke naive. Tyrkia er et av verdens minst evangeliserte land, om vi ser på folketallet. Men vi tror på Jesus Kristus. Dette fellesskapet ønsker vi å innby flere mennesker til. I Tyrkia vil det koste noe, på en eller annen måte. Men noen må bryte fryktens lenker. Det er 30 protestantiske menigheter i Tyrkia. Vi ønsker å vise at det går an å være fedrelandskjære tyrkere, men med en kristen tro.

– Hva kan vi som nordmenn gjøre?

– Det er mange nordmenn som besøker Tyrkia. Noen av dere har til og med hus på den tyrkiske rivieraen. Dere kan be for oss, støtte oss og besøke oss. Vi opplever at den støtten vi får fra dere betyr mye for oss!

Ramazan foran ruinene av Korkut-moskeen i Antalya. På 100-tallet ble det reist et antikt tempel her. På 500-tallet ble det bygget en kirke på tempelruinene. Kirken ble deretter omgjort til moské, men ble senere kirke igjen, før den på ny ble omgjort til moské – som ble ødelagt av brann i 1896.

Optimisme og bekymring i menigheten i Antalya

Som mange av dere vet, har menigheten i Antalya delt seg i to da det nye kirkebygget stod ferdig. Den ene delen av menigheten møtes i Antalyas gamleby, mens den andre delen har sine gudst-

jenester og aktiviteter i det nye bygget i et område som heter Lara. Det skjer mange negative ting i Tyrkia, men på menighetens vegne er pastor Ramazan Arkan optimistisk -Vi har opplevd mange besøkende som viser stor interesse for det kristne budskapet. Spesielt i menigheten som ligger i gamlebyen, har vi mange som kommer innom for samtaler hver dag. Også i Lara opplever vi at naboene i området blir med på gudstjenestene våre, forteller Ramazan. Da menigheten plasserte kirkebygget nettopp her, var det fordi området er preget av mennesker med høyere utdanning. Erfaringsmessig er mennesker i disse områdene mer tolerante, og åpne for annerledestenkende. Enn så lenge har dette vist seg å være riktig. -De siste seks månedene har vi opplevd at det har kommet over 15 nye mennesker som ønsker å være en del av felleskapet vårt. Det takker vi Gud for, forteller Ramazan.

Kirken har også fått en kjærkommen inntekt gjennom en åpen barnehage som de har i kirkens kjellerlokale. - Vi startet opp med 7 barn, forteller Ramazan. - Nå kan det være opptil 18 barn som kommer hit, to dager i uken. Vi håper å kunne utvide til å ha åpent hver ukedag. På denne måten blir mennesker kjent med oss som holder til i kirken, og forstår at det ikke er noe hemmelig som foregår her. I tillegg er det en god inntekt til drift av kirken.

Selv om Ramazan på mange måter er optimistisk på menighetens vegne, henger det mørke skyer over hele situasjonen i Tyrkia. «Mange frykter for landets fremtid. Mange av oss ser ikke noe håp for den retning som landet går i. Vi har to politivakter utenfor kirkene hver søndag. Dette er også med og preger menigheten. I tillegg er det mange i vår menighet som jobber i turistnæringen. Turismen til Tyrkia har sunket dramatisk, og mange personer har mistet jobben. Sikkerhetsnett for arbeidsledige i Tyrkia, er ikke som i Norge, så dette påvirker menigheten vår i stor grad. Mange sliter med depresjoner og er fulle av bekymringer for fremtiden. Vi prøver så godt vi kan å hjelpe, men det er være vanskelig å vite hvordan vi kan være med og hjelpe på best mulig måte. Vi trenger forbønn for dette!

Takk for at dere står sammen med menigheten i Tyrkia!

Fire av lederne i Antalya Evangelical Church fv: Alper, Ramazan, Erkan og Metin